

מלבי"ם פרשת כי תבוא

דברים פרק כו, יז-יח

(יז) אֶת־ה' הָאֱמֶרֶת הַיּוֹם לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָיו וּלְשַׁמֵּר חֻקָיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשִׁמֵעַ בְּקוֹלוֹ: (יח) וְה' הָאֱמִירָךְ הַיּוֹם לְהִיּוֹת לְךָ לְעַם סִגְלָה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְךָ וּלְשַׁמֵּר כָּל־מִצְוֹתָיו:

מלבי"ם דברים פרק כו

(יז) את ה' האמרת. יש אומרים שהוא לשון הגדלה והרמה, ורש"י ז"ל אמר שהוא לשון הפרשה והבדלה. ויש לומר שהוא לשון מאמר הנזכר בלשון המשנה ביבמה ועשה בה מאמר שפירושו שקדשה. ונקרא בשם קידושין כשאר קדושי אשה מפני שהיא כבר זקוקה לו. כן בזה הענין כי במעמד הר סיני כבר קבלו בני ישראל על עצמם עול מלכותו יתברך וה' הבטיחם אז שיהיו לו לעם סגולה ועתה חידש ברית עמהם מפאת ג' דברים: א) מפני כי משה ימות ולא יקום עוד נביא בישראל כמשה וע"כ חזק את בריתו עמהם קודם מיתת משה. ב) כי במדבר היתה השגחתו עליהם בהנהגה נסיית כי היו מוקפים בענני כבוד ואוכלים את המן לחם מן השמים ושותים מים מצור החלמיש בארה של מרים והיה מספיק כריתת הברית שבהר חורב אבל כשיכנסו לארץ ישראל ויוצרכו להלחם עם גויי הארץ ואח"כ לעבוד את האדמה ולעסוק בישוב הארץ ויתנהגו מה' בהשגחה טבעית היה ההכרח לחזק את הברית שלא יסורו מדרכי ה' אחרי שלא יראו השגחה נסיית כאשר ראו במדבר. ג) שלא יבואו דורות הבאים ויאמרו אבותינו שהיו עבדים לפרעה ויעבדו בפרך בחומר ובלבנים ולא ידעו מה מתהלכות העולם ובא משה בדבר ה' וגאלם והוציאם למדבר שממה מקום נחש שרף ועקרבו אין לחם ומים האם לא היו מוכרחים לקיים כל אשר צוה להם משה ע"פ ה'. לא כן אנחנו שלא עבדנו בחומר ובלבנים ויודעים אנחנו מה החיים יבקש מאתנו והנה אנחנו בארץ מיושבת נהיה ככל הגוים למה לנו לקבל עלינו עול כבד כזה לכן חדש ה' בריתו עם הדור אשר קמו תחת אבותיהם שלא עבדו בחומר ובלבנים וחיו ארבעים שנה במדבר שלא התעסקו בהשגת המזון והיו במנוחה ושלוה וחשק החיים היה בהם על צד היותר אפשרי כנכון לאנשים אשר אין להם שום דאגה וגם היו קרובים לארצות נושבות והיה בידם להתיישב במקום שהיו שם ואעפ"כ ע"י עסק התורה נתלהבו וקבלו ע"ע ועל זרעם כל דברי התורה בלא קולות וברקים ולכן אין שום טענה לבניהם אחריהם להפר את הברית, ועתה נשוב לבאור הכתובים: את ה' האמרת היום קדשת. להיות לך לאלהים שיהיה מנהיגך. וללכת בדרכיו שקבלתם על עצמכם לילך ולהתדבק בדרכיו שהם מדותיו מה הוא רחום וכו'. ולשמור חקיו המה הדברים שאין השכל מסכים להם. ומצותיו הדברים שיש בהם מעשה רב כענין הקרבנות וכדומה. ומשפטיו הם הדברים שגם השכל יסכים להם. ולא קבלת על עצמך מפני שהם ישרים מצד עצמם רק מפני שהם משפטי ה'. ולשמע בקולו שגם אחרי מות משה ישמעו בקול נביא האמת (כמ"ש לעיל דשמיעת דברי הנביא נקרא קול ה'), וכל הקבלות האלו קבלת עליך היום אחרי ששמעת את כל החקים והמשפטים הלא תראה את תוקף החקים והמשפטים שאף ע"י הלמוד לבד תתפעל הנפש בהתפעלות שאין למעלה ממנו. ולכן צריך אתה לדעת שתעשם במסירת נפשך: